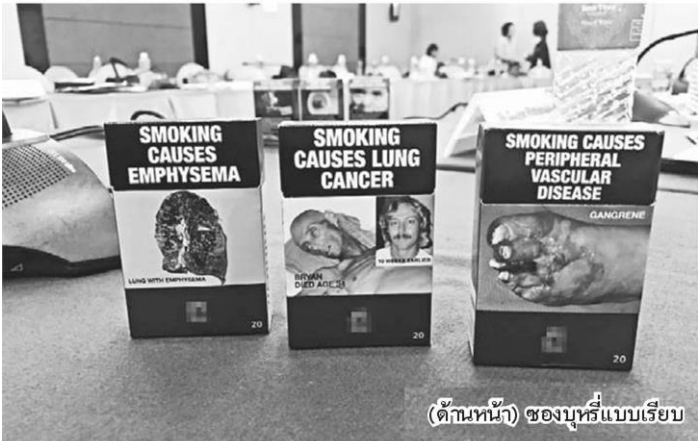

ถอดบทเรียน..คำตัดสินดับเบิลยูทีโอ 'ซองบุหรี่แบบเรียบ' ชอบธรรม

(ด้านหน้า) ซองบุหรี่แบบเรียบ

(ด้านหลัง) ซองบุหรี่แบบเรียบ มเรียบ

จากกรณีองค์การการค้าโลก (WTO) ได้มีคำตัดสินคดีพิพาทกรณีของ บุหรี่แบบเรียบ (Plain packaging) ที่ บริษัทบุหรี่ข้ามชาติใน 4 ประเทศ คือ ฮอนดูรัส สาธารณรัฐโดมินิกัน คิวบา และอินโดนีเซีย ฟ้องร้องต่อองค์การการค้าโลก ซึ่งผลการตัดสินเป็นทางการเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2561 ว่า มาตรการซองบุหรี่แบบเรียบของออสเตรเลียไม่ขัดต่อกฎระเบียบขององค์การการค้าโลก

ล่าสุด เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2561 มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) แถลงข่าวเจาะลึก “คำตัดสินดับเบิลยูทีโอ กรณีกฎหมายซองบุหรี่แบบเรียบมีความชอบธรรม” โดย โจนธาณ ลิเบอร์แมน ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย The McCabe Centre for Law and Cancer เมลเบิร์น ออสเตรเลีย ศูนย์วิชาการด้านกฎหมายอนุสัญญาควบคุมยาสูบ องค์การอนามัยโลก กล่าวว่า หลังรัฐบาลออสเตรเลียบังคับใช้กฎหมายซองบุหรี่แบบเรียบ วันที่ 1 ธันวาคม 2555 ห้ามพิมพ์เครื่องหมายการค้า หรือ โลโก้ สัญลักษณ์ ลวดลายของบริษัทบุหรี่บนซองบุหรี่ พิมพ์ได้เฉพาะชื่อยี่ห้อที่มีขนาดตัวอักษร วางบนตำแหน่งของซองบนพื้นที่ซองสีน้ำตาลเข้ม ที่มีขนาดและ

นพ.ประทีป อภิศกษกกิจ

โจนธาณ ลิเบอร์แมน

มาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนด ทำให้บริษัทบุรีรัมย์ฟ้องต่อศาลสูงในออสเตรเลีย และอนุญาโตตุลาการ ภายใต้ข้อตกลงการค้าเสรี (ฮ่องกง-ออสเตรเลีย) เพื่อล้มกฎหมายดังกล่าว ปรากฏว่าทั้ง 2 คดีบริษัทบุรีรัมย์เป็นผู้แพ้คดี

ต่อมาบริษัทบุรีรัมย์ข้ามชาติใน 4 ประเทศ ได้แก่ คิวบา ฮอนดูรัส โดมินีกัน และอินโดนีเซีย จึงยื่นฟ้องร้องต่อองค์การการค้าโลกว่า มาตรการของบุรีรัมย์แบบเรียบของออสเตรเลียส่งผลกระทบต่อการใช้เครื่องหมายความการค้า ซึ่งขัดกับข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการค้า (TRIPS) และก่อให้เกิดอุปสรรคทางการค้าเกินจำเป็น และเป็นการเลือกปฏิบัติ ขัดกับข้อตกลงว่าด้วยอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า

“ องค์การการค้าโลก ยกฟ้องชัดเจน ถือเป็นคดีตัวอย่าง ให้หลายประเทศว่า สามารถทำได้ ”

■ ชี้ชัดของบุรีรัมย์แบบเรียบชอบธรรม

โจนาธาน กล่าวต่อว่า เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2561 องค์การการค้าโลกได้ประกาศผลการตัดสินข้อพิพาทดังกล่าวว่า ของบุรีรัมย์แบบเรียบของออสเตรเลียมีความชอบธรรม และไม่ขัดต่อกฎระเบียบการค้าระหว่างประเทศภายใต้องค์การการค้าโลก โดยให้เหตุผลว่า ไม่กระทบต่อการจัดระเบียบเครื่องหมายการค้า เพราะเป็นการให้สิทธิในการกีดกันหรืออนุญาโตตุลาการรายอื่น แต่ไม่ใช้กับภาครัฐ

ทั้งนี้ รัฐบาลออสเตรเลียได้กำหนดมาตรการเพื่อให้การสาธารณสุขดีขึ้น ลดการใช้ยาสูบและการพบเห็นสินค้ายาสูบ โดยเฉพาะต้องการคุ้มครองสุขภาพเยาวชน ลดนักสูบหน้าใหม่ จึงไม่ขัดกับข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการค้า (TRIPS) ที่ว่ารัฐไม่สามารถออกมาตรการจำกัดสิทธิทางการค้าโดยไม่สม

เหตุผล และมาตรการดังกล่าวไม่ใช่การเลือกปฏิบัติแต่อย่างใด

ดังนั้น มาตรการของบุรีรัมย์แบบเรียบจึงเป็นอีกมาตรการหนึ่งที่เหมาะสม และเป็นมาตรการที่ไม่สามารถหามาตรการอื่นมาทดแทนได้ อีกทั้ง ออสเตรเลียมองว่าการดำเนินการเพื่อคุ้มครองสุขภาพประชาชนเป็นการดำเนินการตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก จึงไม่ใช่แค่หน้าที่ของกระทรวงสาธารณสุข แต่เป็นหน้าที่ของรัฐบาลในการออกกฎหมาย ผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี และกระทรวงต่างๆ ของออสเตรเลียที่สนับสนุน

■ รูปแบบของบุรีรัมย์มีผลจูงใจนักสูบหน้าใหม่

“การออกแบบของบุรีรัมย์ของบริษัทส่งผลกระทบต่อโฆษณาโดยตรง ซึ่งมีงานวิจัยออกมารองรับว่า การที่วัยรุ่นนำบุหรี่ออกมาสูบจะเห็นเครื่องหมายการค้าในจำนวนครั้งที่เยอะมาก ถือเป็นหลักฐานยืนยันชัดเจนว่า มีผลต่อการชักจูงให้นักสูบหน้าใหม่เข้ามาสูบโดยตรง และการเลิกบุหรี่ทำได้ยาก การออกกฎหมายดังกล่าวจึงเป็นการคุ้มครองสุขภาพเยาวชน เพราะเป็นการออกมาตรการพร้อมด้วยมาตรการอื่นๆ ที่แสดงให้เห็นถึงการปกป้องสุขภาพคนเยาวชนออสเตรเลีย เช่น มาตรการทางภาษี มาตรการห้ามโฆษณา ซึ่งมาตรการดังกล่าวเป็นมาตรการที่ไม่สามารถทดแทนด้วยมาตรการอื่นได้ เพราะแต่ละมาตรการก็มีวัตถุประสงค์เฉพาะของตัวเอง” โจนาธาน กล่าว

■ แนะนำไทยออกก.ม.ของบุรีรัมย์แบบเรียบ

นพ.ประทีป วาทีสารกกิจ เลขานุการมูลนิธิธรรมาภิบาลเพื่อการไม่สูบบุหรี่ กล่าวว่า ขณะนี้ชัดเจนแล้วว่า การออกกฎหมายบังคับของบุรีรัมย์แบบเรียบมีความชอบธรรม เพราะองค์การการค้าโลกก็ยกฟ้องชัดเจน ถือเป็นคดีตัวอย่างให้หลายประเทศว่าสามารถทำได้ ฟ้องไปก็ไม่ชนะอยู่ดี หรือหากจะอุทธรณ์ก็ไม่สำเร็จ ซึ่งในคดีดังกล่าวประเทศไทยก็ยื่นเอกสารสนับสนุนในฐานะประเทศฝ่ายที่สาม(Third Party) ด้วย

ทั้งนี้ ประเทศไทยควรรีบออกกฎหมายของบุรีรัมย์แบบเรียบ ซึ่งมี

อัยการท่านหนึ่งเสนอว่า หากกระทรวงสาธารณสุข (สธ.) ไม่ออกกฎหมายลูกเพื่อทำของบุรีรัมย์แบบเรียบ อาจจะถูกฟ้องฐานละเมิดมาตรา 157 คือ ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ ที่สำคัญการออกกฎหมายก็ไม่ยาก เพราะไม่ต้องวิจัยทำข้อมูลพื้นฐานใหม่แล้ว สามารถใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ของ

ออสเตรเลียได้เลย ซึ่งหลายประเทศที่ออกกฎหมายเรียบร้อย เช่น อังกฤษ ฝรั่งเศส ก็ใช้วิธีการเช่นนี้

“ขณะนี้ของบุรีรัมย์ของไทยเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 38 พ.ร.บ. ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 ที่กำหนดให้บริษัทบุรีรัมย์จะต้องทำหีบห่อผลิตภัณฑ์ยาสูบ เช่น ขนาด สี สัญลักษณ์ รูปภาพ ฉลาก และการแสดงเครื่องหมายการค้า เป็นไปตามหลักเกณฑ์เงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดมีภาพค่าเตือน 85% จากในอดีตกำหนดไว้ 55% ซึ่งเป็นการเปิดช่องให้สามารถออกกฎหมายลูกเพื่อกำหนดของบุรีรัมย์แบบเรียบเช่นออสเตรเลียได้” นพ.ประทีป กล่าว

อย่างไรก็ตาม หลังจากประเทศออสเตรเลียออกกฎหมายของบุรีรัมย์แบบเรียบ ก็มีประเทศอื่นๆ ออกกฎหมายลักษณะเดียวกัน ปัจจุบันมีประเทศออกกฎหมายและมีผลบังคับใช้แล้วรวม 8 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย ฝรั่งเศส อังกฤษ นอร์เวย์ ไอร์แลนด์ นิวซีแลนด์ อังการี และสโลวาเกีย ขณะที่แคนาดา และไทย ออกกฎหมายแล้วแต่ยังต้องออกอนุบัญญัติ ส่วนประเทศที่ร่างกฎหมายอยู่ระหว่างการพิจารณา 13 ประเทศ เช่น ซิซิลี อูรุกวัย จอร์เจีย สิงคโปร์ เนปาล ศรีลังกา เป็นต้น ยังมีประเทศที่มีการประกาศจะดำเนินการออกกฎหมายของบุรีรัมย์แบบเรียบ เช่น บอสวานา เวลส์ เคนยา สกอตแลนด์ เป็นต้น

● เกศกาญจน์ บุญเพ็ญ ●

qualitylife4444@gmail.com

คม ชัด ลึก

Khom Chad Luek
Circulation: 900,000
Ad Rate: 1,350

Section: First Section/-

วันที่: พุธ 25 กรกฎาคม 2561

ปีที่: 17

ฉบับที่: 6071

หน้า: 11(บน)

Col.Inch: 136.33 Ad Value: 184,045.50

PRValue (x3): 552,136.50

Clip: Black/White

หัวข้อข่าว: ถอดบทเรียน..คำตัดสินดับเบิลยูทีโอ 'ซองบุหรีแบบเรียบ' ซอบธรรม

เด็กเริ่มสูบบุหรี่ครั้งแรกเฉลี่ยอายุ 18 ปี

ข้อมูล จากสำนักงานสถิติแห่งชาติ สำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และดื่มสุราของประชากรครั้งที่ 18 ปี 2560 พบว่า คนไทยมีอัตราการสูบบุหรี่ลดลงอย่างเห็นได้ชัดและลดลงอย่างต่อเนื่องจาก 20.7% ในปี 2557 เหลือ 19.9% ในปี 2558 และลดลงมาเหลือ 19.1% ในปี 2560 โดยผู้ชายลดลงมากกว่าผู้หญิง คือ ผู้ชายลดลง 40.5% ในปี 2557 เหลือ 39.3% ในปี 2558 และเหลือ 37.7% ในปี 2560 สำหรับผู้หญิงลดลงจาก 2.2% ในปี 2557

เหลือ 1.8% ในปี 2558 และเหลือ 1.7% ในปี 2560 ในส่วนของนักสูบหน้าใหม่ พบว่าในปี 2560 อายุเฉลี่ยที่เริ่มสูบบุหรี่ครั้งแรกเริ่มขยับเพิ่มขึ้นจากอายุ 17.8 ปี ในปี 2557 เพิ่มขึ้นเป็น 18 ปี ขณะที่ พ.ร.บ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ.2560 ที่มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 4 กรกฎาคม 2560 มีสาระสำคัญ อาทิ ห้ามขายหรือให้ผลิตภัณฑ์ยาสูบแก่บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ห้ามใช้จาง วาน หรือยिनยอมให้บุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี ขายผลิตภัณฑ์ยาสูบ ฯลฯ

เป็นอีกมาตรการที่ช่วยป้องกันเยาวชนไม่ให้เข้าสู่วงจรของการติดยาสูบ อันเนื่องมาจากกลยุทธ์การตลาดบุหรี่ที่หลากหลายขึ้น และเป็นการคุ้มครองสิทธิของเยาวชนและสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ และที่สำคัญประเทศไทยเข้าร่วมรัฐภาคีตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก (WHO-FCTC) จำเป็นต้องปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เท้าทันกลยุทธ์ทางการตลาดของบริษัทบุหรี่ และแนวปฏิบัติตามกรอบอนุสัญญาดังกล่าว